

Fietsroute

Adressenlijst

Locaties met * zijn niet beschreven in dit boek

Nieuw Amelisweerd	Koningslaan 1, 3981 HD Bunnik
Oud Amelisweerd	Koningslaan 9, 3981 HD Bunnik
Rhijnduinen	Rhijnduinselaan 14, 3981 HH Bunnik
Niënhof	(achter de huizen van) Grotelaan 16-22, 3981 HC Bunnik
Leeuwenhorst	Grotelaan 4, 3981 HC Bunnik
Reehorst	Grotelaan 2, 3981 HC Bunnik
Cammingha	Camminghalaan 30, 3981 GH Bunnik
Beverweerd	Beverweertseweg 60, 3985 RE Werkhoven
Sterkenburg	Langbroekerdijk 10, 3972 ND Driebergen
Hardenbroek	Langbroekerdijk 22, 3972 ND Driebergen
Leeuwenburgh	Langbroekerdijk 39, 3972 NC Driebergen
Moersbergen	Moersbergselaan 17, 3941 BW Doorn
Hindersteyn	Langbroekerdijk 119, 3947 BG Langbroek
Lunenburg*	Langbroekerdijk A99, 3947 BE Langbroek
Weerdesteyn	Weerdensteijnselaan 1, 3947 ND Langbroek
Rhijnestein	Rhijnestein 2, 3945 BD Cothen
Walenburg	Langbroekerdijk A29, 3947 BC Langbroek
Sandenburg	Sandenburgerlaan 6, 3947 CS Langbroek
Groenestein (poortgebouw)*	Bruggebouwtje net na Sandenburg
Zuylestein	Rijksstraatweg 11, 3956 CH Leersum
Kasteel Amerongen	Drostestraat 20, 3958 BK Amerongen
Remmerstein*	Oude Veensegrindweg 15, 3911 TA Rhenen
Landhuis t.o Remmerstein*	Te zien vanaf Oude Veensegrindweg 15
Het Oude Raadhuis	Markt 20, 3911 LJ Rhenen

Broekhuizen*	Broekhuizerlaan 2, 3956 NS Leersum
De Hoogstraat*	Hoogstraat 8, 3956 NB Leersum
De Ruiterberg*	Maarsbergseweg 3, 3941 MJ Doorn
Valkenheide	(voor het gebouw van) Valkenheide 26, 3953 MD Maarsbergen
Kasteel Maarsbergen	Maarnse Grindweg 30, 3953 LW Maarsbergen
Anderstein	Woudenbergseweg 13, 3953 ME Maarsbergen
't Stort	Amersfoortseweg 9, 3951 LA Maarn
De Hoogt*	De Hoogt 6, 3951 KB Maarn
Zonheuvel	Amersfoortseweg 104, 3941 EP Doorn
Vredenhoef	Leersumsestraatweg 2, 3941 MP Doorn
Del Sol	Dorpsstraat 75, 3941 JL Doorn
Doornhoek	Dorpsstraat 73A, 3941 JL Doorn
Huis Doorn	Langbroekerweg 10, 3941 MT Doorn
Oud Sitio	Sitiopark 11, 3941 PR Doorn
Berkenheuvel	Oprit naast Berkenweg 2a, 3941 JB Doorn
Het Revis Lyceum	Driebergsestraatweg 6c, 3941 ZX Doorn
Aardenburg*	Korte Molenweg 3, 3941 PW Doorn
Doornveld	Driebergsestraatweg 27, 3941 ZS Doorn
Oudeweg	Driebergsestraatweg 63, 3941 ZT Doorn
Nieuweweg	Sterkenburgerlaan 2, 3941 BD Doorn
Hydepark	poortgebouw oost: Driebergsestraatweg 34, 3941 ZX Doorn
	poortgebouw west: Driebergsestraatweg 52, 3941 ZX Doorn
	tuinmanswoning: Hydeparklaan 8, 3941 ZJ Doorn
Lindenhorst	Hoofdstraat 260, 3972 LL Driebergen
De Horst	De Horst 1, 3971 KR Driebergen

Sterrebosch	Hogesteeg 2, 3972 JT Driebergen
Dennenburg*	Engweg 34, 3972 JH Driebergen
Bijldorp	Hoofdstraat 67, 3971 KD Driebergen
Sparrendaal*	Hoofdstraat 89, 3971 KE Driebergen
Huize Catharina	Hoofdstraat 62, 3972 LB Driebergen
Bloemenheuvel*	Hoofdstraat 25 3971 KA Driebergen
Nieuw Beerschoten*	Dribergseweg 14, 3708 JB Zeist
De Breul (koetshuis)*	Dribergseweg 17a, 3708 JA Zeist
Beek en Royen	2 ^e Dorpsstraat 56, 3701 AB Zeist
't Kerckebosch*	Arnhemse Bovenweg 31, 3708 AA Zeist
Pavia*	Laan van Beek en Royen 45, 3701AK Zeist
Slot Zeist*	Zinzendorflaan 1, 3703 CE Zeist
Stenia*	Utrechtseweg 86, 3702 AD Zeist
Beeklust*	Utrechtseweg 84, 3702 AD Zeist
De Brink*	Utrechtseweg 82, 3702 AD Zeist
Schaerwilde (koetshuis)*	Utrechtseweg 75, 3702 AA Zeist
Ma Retraite (later Huize St Jan)*	Utrechtseweg 67, 3704 HB Zeist
Veldheim*	Utrechtseweg 69, 3704 HB Zeist
Vollenhoven	Utrechtseweg 59, 3732 HA De Bilt
Oostbroek	Bunnikseweg 39, 3732 HV De Bilt
Woonhuis*	De Holle Bilt 17, 3732 HM De Bilt
Houdringe*	De Holle Bilt 22, 3732 HM De Bilt
Jagtlust*	Soestdijkseweg Zuid 175, 3721 AB Bilthoven
Steinenburg*	Utrechtseweg 378-392, 3731 GE De Bilt
Bartholomeus Gasthuis	Lange Smeestraat 40, 3511 PZ Utrecht

Fietsroute

De weg die onze fictieve smid Steven van der Schaft aflegde, is ook te fietsen. Deze mooie fietstocht leidt u vanaf Utrecht onderlangs naar Rhenen en keert bovenlangs weer terug. Uiteraard kunt u de route ook in etappes afleggen.

Onderstaande locaties zijn de plekken waar u in het boek uitgebreid over hebt kunnen lezen. Toegevoegd (herkenbaar aan de asterisk* bij hun naam) zijn nog meer plekken waar (tekenen van) schafteklokjes zijn of zijn geweest. Van de klokken die niet te zien zijn vanaf de openbare weg, vindt u een foto bij de tekst. Als deze van een beeldbank afkomen, staat het nummer erbij vermeld. Deze afbeeldingen zijn in de digitale versie in te zoomen, waardoor de kleine klokjes beter te zien zijn.

Scan voor de digitale versie van de fietsroute.

HUA staat voor de beeldbank van Het Utrechts Archief, en RCE voor de beeldbank van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Respecteert u alstublieft de privacy van de bewoners en/of gebruikers van de kastelen, huizen en landgoederen.

Veel fiets- en klokplezier!

Nieuw Amelisweerd

Dit klokje is duidelijk op het dak van het witte hoofdhuis waarneembaar.

Boven de voordeur van de tuinmanswoning bevindt zich een leeg klokkenstoeltje. Deze kan om privacyredenen niet worden bekeken. De foto (HUA 117159) is uit 1997.

Oud Amelisweerd

Als de bladeren van de bomen zijn kunt u vanaf de oprit en rechts op het dak, net een stukje van de bronsgroene klok zien.

Vervolgens ziet u aan de westelijke (linker) zijkant van het hoofdhuis een lege klokkenstoel en de uitgesleten muur, veroorzaakt door het luidtouw.

Op de bijgebouwen kunt u het slagklokje de uren horen slaan en ziet u links daarvan boven een deur het laatste luidklokje van Oud Amelisweerd.

Rhijnauwen

Op de linker muur van het hoofdgebouw hangt, bij de brandtrap, de klok.

In de dichte dakruiter op het poortgebouw is geen klok (meer?) aanwezig, maar links daarvan ziet u toch nog een schaftklok.

Niënhof

Niënhof bestaat niet meer. Op de foto (rond 1907 gemaakt, HUA 14054) is rechts naast de linker toren het klokje (in de lucht) nét te zien.

Leeuwenhorst

(beschreven in het artikel over Niënhof)

Boven op het dak, in de dichte dakruiter met galmbordjes, huist de klok van Leeuwenhorst.

Reehorst

(beschreven in het artikel over Niënhof)

Het kleine klokje hangt op de witte schoorsteen. Het klokje dat buiten gevonden is (zie foto), is vanaf de weg niet te zien.

Cammingha

Als u dit klokje graag wilt zien, vraagt u dan even toestemming of u het terrein van het kasteel op mag. Het klokje bevindt zich aan de waterkant, voor de ingang van het kasteel naar links.

Beverweerd

De huidige klok van Beverweerd is vooral goed te zien op de expositiedagen van het kasteel. Zie daarvoor www.geertjanjansen.nl Ze hangt rechts naast de voordeur.

Sterkenburg

Dit klokje (zie foto) is te zien als er geen blaadjes aan de bomen hangen. Ze hangt naast de keukendeur, dat wil zeggen vanaf de Langbroekerdijk gezien, rechts.

Hardenbroek

Deze klokken kunnen niet bewonderd worden. Als u voor het toegangshek staat, hangt de grote klok aan de linker zijkant van het huis. Het lege klokkenstoeltje staat op het linker bijgebouw en het 'deurbelklokje' inmiddels op het rechter (respectievelijk foto 1, 2 en 3).

Leeuwenburgh

Boven op het hoofdhuis is het klokkenstoeltje met klokje duidelijk te zien. De schafteklok bij de tuinmanswoning, zie foto, is vanaf de straat niet te bewonderen.

Moersbergen

Respecteert u alstublieft het bordje 'Verboden toegang'. Vanaf dat punt ziet u het klokje rechts naast de entree hangen.

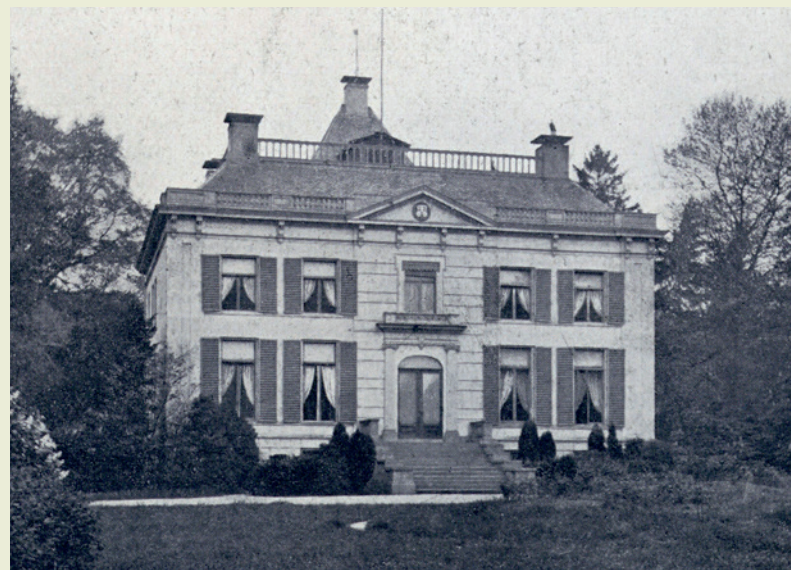
Hindersteyn

Het klokje op het huis bevindt zich aan de achterkant en is dus niet te zien vanaf de straat. De scheepsbel op de oranje is vanaf de Langbroekerdijk een beetje zichtbaar als er geen bladeren aan de bomen hangen.

Lunenburg*

Volgens het boekje *Kastelen langs de Wetering II* van Heimerick Tromp '... arriveerden de Duitsers op Lunenburg, stalen de grote klok van het dak...' Deze vordering staat niet in de bestaande documentatie, maar is zeker mogelijk. Rond 1907 werd de foto rechtsboven genomen (HUA 10943). Op andere vooroorlogse foto's van Lunenburg zijn geen tekenen van een klok te vinden. Daardoor lijkt het donkere 'huisje' achter het hekwerk boven op het dak (zie foto) de meest logische plek

waar een klok gehangen zou kunnen hebben. In 1944 werd dit kasteel gebombardeerd door de Duitsers, waarbij het zwaar beschadigd werd. De donjon bestaat vandaag de dag nog wel.

Weerdesteyn

Deze klok van Rencker & De Block was een ware ontdekking, omdat het niet bekend was dat dit bedrijf meer dan één klok had vervaardigd. De ons reeds bekende klok is verre van een hoogstandje. Ze is te zien in de Utrechtse

Oud-Katholieke St. Gertrudiskathedraal, waar ze in de kerk staat opgesteld. Haar 'zus' van Weerdesteyn hangt aan de noordzijde van de donjon en is niet te bezichtigen omdat het privégebied is.

Rhijnestein

Ook dit klokje bevindt zich aan de achterzijde van het kasteel en is dus vanaf de weg niet te zien. Zelfs op de foto is het een zoekplaatje: boven de achterdeur, net onder de daklijst.

Walenburg

In de tijd van het echtpaar Canneman waren er Open Tuindagen en zou het klokje te zien zijn geweest. Nu komt u niet verder dan het toegangshek waar u het mooie Walenburg nét een beetje ziet liggen. Op de foto hangt ze rechts naast het crèmekleurige luik.

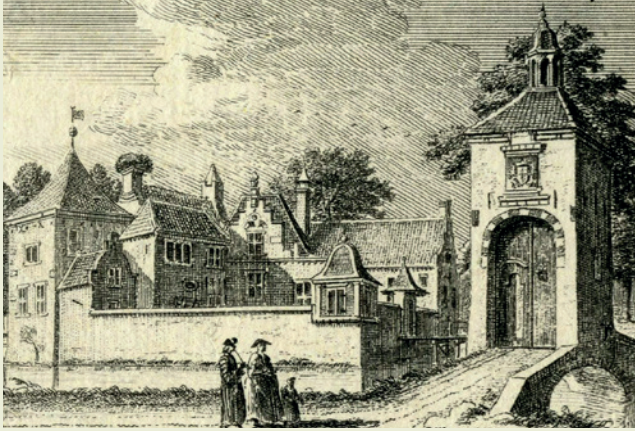
Sandenburg

Vanaf de weg gezien, kijkt u schuin op de ingang. Daarboven is de wijzerplaat met daar weer boven het slagklokje dat het aantal uren aangeeft. Vooral het zwarte dakje hiervan is goed zichtbaar. Lager, achter het familiewapen, hangt de schafteklok. Deze is niet te zien. Op de foto wel; rechts naast de vlaggenmast.

Groenestein (poortgebouw)*

Van Huis Groenestein is alleen nog het poortgebouw bewaard gebleven. Op de afbeelding (HUA 201268) heeft dit poortgebouw nog wel een torentje. Mogelijk hing daar een klokje in.

Zuylestein

Het huisnummer waar u naartoe fietst, is van de oranjerie. Tegenwoordig is dit het winkeltje van de moestuin. Vanaf daar is op het nieuwe hoofdhuis het koepeltje met bel/klok (?) goed te zien. De echte schaftklok bevindt zich aan het poortgebouw (boven de doorgang), maar dit stukje tuin is privé. Daarachter bevindt zich het bewoonde tuinmanshuis met het belletje.

Kasteel Amerongen

De klokjes van Kasteel Amerongen zijn alle drie te zien. Wanneer u bij de Drotestraat het terrein opkomt, loopt u onder het eerste door. Het tweede is het slagklokje en dat bevindt zich op de paardenstallen boven de wijzerplaat. Lopend naar het kasteel ziet u links naast de ingang het derde: het kleine oude luidklokje in de staande klokkenstoel.

Remmerstein*

Voor de oprit staat het bordje 'Eigen weg', maar kijkend door een winterse beukenlaan heen, kunnen we net een klein stukje van het huis zien. Toevallig juist dát stukje met de forse dakruiter! U kunt dichterbij komen, door bijvoorbeeld de wandeling 'Landgoed Remmerstein' van www.routiq.com te kiezen.

Naast de grote klok op het dak in de toren, heeft Remmerstein aan de westkant van het huis ook nog een mooi klokkenstoeltje tegen de gevel, compleet met luidwiel én 17e/18e-eeuwse klok. Hoewel het met het blote oog niet goed te zien is, heeft ze een onderfries van acanthusblad. Zal deze oude klok op het oude Remmerstein gediend hebben?

Landhuis tegenover oprit Remmerstein*

Tegenover de oprijlaan van Remmerstein ligt een lieflijk wit landhuis. Dit gemeentelijk monument uit 1910 heeft een open dakruiter met een klokje. Naast het huis bevindt zich een 18^e-eeuwse duiventil, die vermoedelijk op de plek staat van het oude Remmerstein, destijds genaamd 'Rammesteyn'.

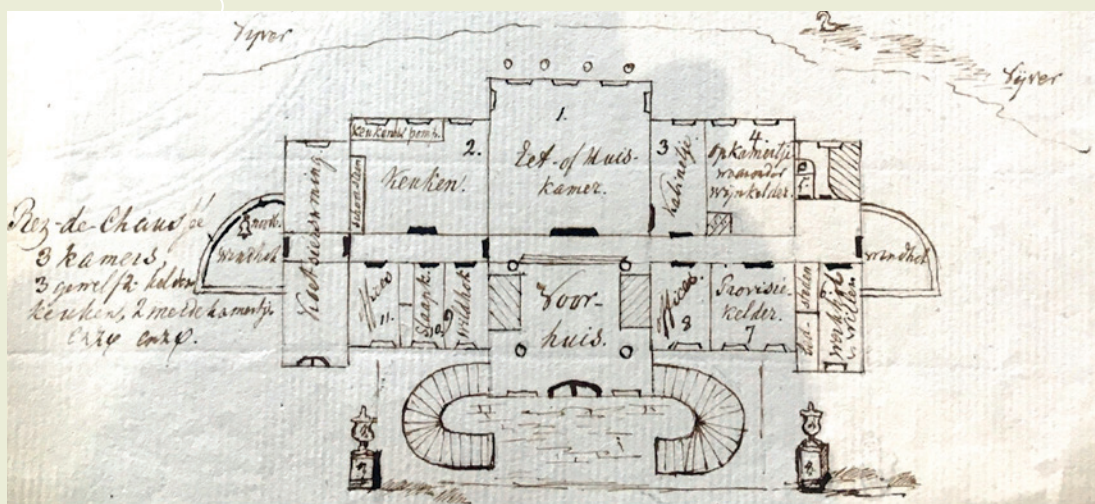

Het Oude Raadhuis

Als u op de Markt op de stoep ter hoogte van huisnummer 16 gaat staan, ziet u de klok mét afboring goed. Door de dikke spleet is de lucht 'door de klok heen' te zien.

Broekhuizen*

Het enige bewijs voor een klokje dat we konden vinden, is deze oude tekening van het originele huis. Aan de linkerkant van het pand was de koetierswoning, met de noodbel ernaast in het 'windhok'. In tegenstelling tot het gehele pand, is deze uitbouw na de brand van 1906 niet herbouwd.

De Hoogstraat*

Dit klokje staat tegenwoordig niet meer op het dak van het landhuis Onderstaande foto, mét klok, hoog op het dak naast de schoorsteen, is gemaakt rond 1918 (HUA 11064).

De Ruiterberg*

Alleen het poortgebouw is nog te bewonderen, omdat de villa in januari 1945 gebombardeerd werd. De klok was op 31 mei 1943 geroofd ten behoeve van de Duitse oorlogsindustrie. Ze woog 30 kilo en had een diameter van 33,5 cm. Het zal vast het klokje zijn dat we op de foto zien in het kleine torentje boven de voordeur. Onderstaande foto is rond 1923 gemaakt (HUA 400571).

Valkenheide

Tegenover de moderne kerk staat een klokkenstoel met de klok van 'Het Opvoedingsgesticht Valkenheide'. Ze overleefde de brand.

Overigens hangen links naast de kerk ook nog drie kerkklokken.

Kasteel Maarsbergen

Een groot gesloten hek staat tussen u en de twee oude klokken van Kasteel Maarsbergen. Met scherpe ogen kunt u (voor de hooiberg) de ene klok zien. De andere klok hangt boven de deur aan de westzijde van het hoofdhuis (zie foto), maar is niet te bewonderen.

Anderstein

Als u het terrein van Anderstein op fietst en bij de hooiberg gelijk links gaat, ziet u de oude boerderij. Rechts naast de voordeur hangt de klok van Anderstein. Respecteert u de afstand tot het woonhuis?

't Stort

(beschreven in het artikel over Anderstein)

Het klokje is hier niet van dichtbij te zien, maar zelfs vanaf de A12 lukt het bijna wel. Boven in het torentje hangt de klok, die dus oorspronkelijk op Villa Anderstein hing.

De Hoogt*

Op de foto boven aan pagina 236 is in de grote dakruiter de klok goed te zien (bron: Drieklomp Makelaars.) Het lijkt een slagklokje te zijn, getuige het slaghamertje aan de linkerkant. Helaas moeten we het daarmee doen; dichterbij komen we niet.

Om ook een beeld van het gehele pand te geven, plaatsen we nog een foto, die dateert van circa 1935 (HUA 13576).

Zonheuvel

Dit klokje is te zien als u over het wandelpad naar het hoofdhuis loopt. Bovenop hangt ze, rechts in de hoek.

Vanaf het fietspad is op Klein Zonheuvel ook nog een klokje in haar fraaie klokkenstoel te zien.

Vredenhoef

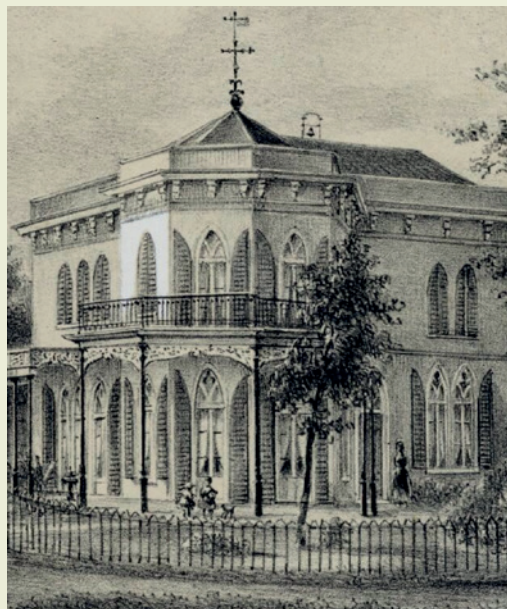
Stilstaand op het fietspad voor Vredenhoef, kunt u het klokje zien, namelijk rechts op het dak.

Del Sol

Dit klokje is gelukkig heel mooi te zien. In het sierlijke klokkenstoeltje op het dak is ze niet te missen!

Doornhoek

Dit klokje heeft de dakrenovaties niet overleefd, maar op de tekening van P.J. Lutgers van rond 1868, zien we dat Doornhoek een mooi klokkenstoeltje met klokje heeft gehad (HUA 135902).

Huis Doorn

Aan de voorgevel van het hoofdhuis hangt linksboven in de hoek de brandklok. De tweede klok is de slagklok, die verbonden is aan het uurwerk en de wijzerplaat en in het midden van het hoofdhuis te zien is. Zij is op de hele uren te horen.

Voor de derde klok loopt u naar rechts, langs de oranjerie, waarachter het dienstgebouw ligt. Bovenop bevindt zich de/ een moderne opvolgster van het oorspronkelijke schaftklokje van Huis Doorn. Als toegift kunt u elk kwartier een deel van het Westminstermotief horen van de voorslag uit de klokken-toren naast de garage.

Oud Sitio

Het schaftklokje is te zien vanaf het begin van de oprit van Oud Sitio. Respecteert u de privacy van de bewoners door niet verder te lopen.

Berkenheuvel

Berkenheuvel bestaat niet meer. Wel zijn de stenen zuilen met het toegangshek nog te bewonderen op de Berkenlaan. Waar de klok heeft gehangen weten we niet. De foto is gemaakt tussen 1915 en 1920 (HUA 9261).

Het Revius Lyceum

(beschreven in het artikel over Berkenheuvel)

Als u voor de school gaat staan, ziet u de klok die hoogstwaarschijnlijk van het oude Berkenheuvel is geweest. Vanaf de M van 'Lyceum' kijkt u één vak naar rechts. Vervolgens is rechts naast de tweede staander de klok zichtbaar.

Aardenburg*

Aardenburg heeft geen klokje meer op het hoofdhuis. Wel is op meerdere oude foto's te zien dat Aardenburg een echte schaftklok heeft gehad, zie bijvoorbeeld onderstaande foto (RCE 68.867).

Tegenwoordig staat in het parkje voor de ingang van een van de bijgebouwen een klokkenstoel met een gietstalen

klok erin. Ze is in het Duitse Bochum gemaakt, namelijk door de 'Bochumer Verein für Gusstahlfabrikation'. Overigens lijken er nog twee miniklokjes te hangen bij het rechter (gesloten) toegangshek, maar van dichtbij is te zien dat het houten ornamenten zijn.

Doornveld

Vanaf het fietspad is het lege klokkenstoeltje duidelijk te zien. Ergens tussen 1910 en 1976 is het klokje eruit gehaald. Een mooie foto waar de klok nog op staat, is deze uit 1910-1915 (HUA 9274).

Oudeweg

(beschreven in het artikel over Nieuweweg)

Dit klokkenstoeltje staat helaas niet meer op het dak. Ze werd gevorderd in 1943. Bovenstaande foto is rond 1905 gemaakt (HUA 9333).

Nieuweweg

Zonder blad aan de bomen is vanaf de weg het klokkenstoeltje met klokje te zien op het koetshuis, rechts naast de woning.

Hydepark

Vanaf het fietspad van de Dribergsestraatweg zijn de twee poortgebouwen met hun klokkentorentjes goed te bewonderen. Voor de klok op het tuinmanshuis kunt u het beste nog even doorrijden tot de Hydeparklaan en daar de eerste weg rechts ingaan. Na het weiland ziet u links het huis met de klokkenstoel op het dak.

Lindenhorst

Lindenhorst heeft geen tekens meer van het bestaan van een klok. Lutgers tekende haar wel in 1868 (HUA 201537). Deze klok werd in de oorlog gevorderd. Men plaatste een andere klok in de stoel. Dat geheel stond in 2018 nog naast de entree. De klokkenstoel en die tweede klok zijn inmiddels ook gestolen...

De Horst

Voor deze klok fietst u het landhuis tegemoet, tot aan de entree. Ze hangt rechts.

Sterrebosch

Vooral vanaf de Hoofdstraat is de dichte dakruiter duidelijk te zien.

Dennenburg*

Helaas, een dicht hek en veel bosschages op de Engweg. U zult het met een foto moeten doen! Onderstaande is rond 1910 gemaakt (HUA 9928).

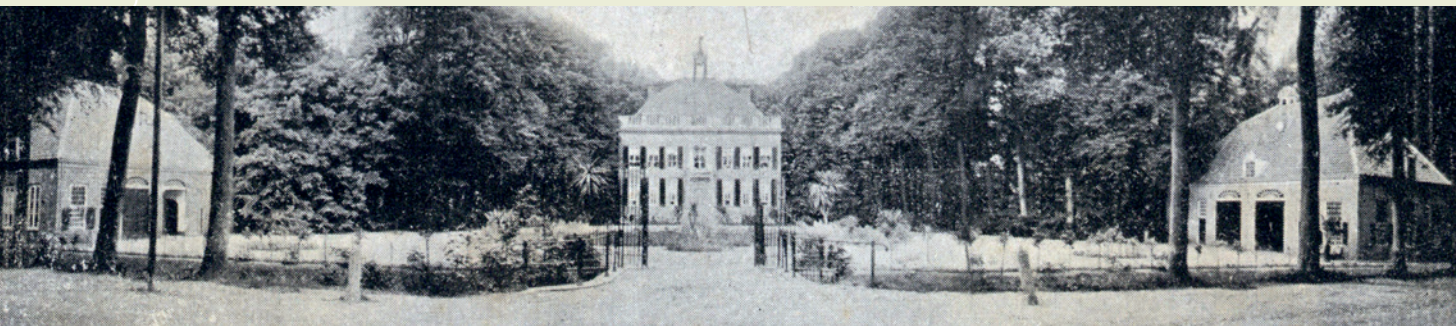
Bijdorpe

Niet te missen, deze klok van Bijdorpe.

Buitenplaats Sparrendaal*

Geen schafstklok te vinden op het huidige hoofdhuis en ook niet op oude foto's, maar mogelijk hebben de bijgebouwen in

hun koepeltjes klokjes gehad? Hoewel daar van buitenaf geen aanwijzingen voor zijn. Wel siert een carillon het hoofdhuis. Op het hele uur wordt het aantal uren geslagen met daarna een melodietje. Die volgorde is bijzonder. Gangbaar is eerst de voorslag, gevolgd door het aantal uurslagen. Bovenstaande foto komt uit 1905 (HUA 9979).

Huize Catharina

Dit klokje is alleen vanaf foto's te bewonderen. Ze hangt hoog in de nok aan de achterkant van het pand, wat alleen vanaf het politieterrein te zien is. En dat is, zoals u zult begrijpen, niet toegankelijk. Foto uit een privécollectie, juli 1967.

Bloemenheuvel*

Bij Bloemenheuvel is nu niets meer te zien, dus u kunt het terrein beter niet opgaan. Deze foto geeft het bewijs dat boven aan de achterkant en geheel rechts, een klokje hing. De foto is in 1973 gemaakt (RCE 151.205).

Nieuw Beerschoten*

Ook deze klok werd in de oorlog gevorderd. Ze had een diameter van 26 cm. De enige afbeelding van het huis met klokje is wederom van P.J. Lutgers uit 1868 (HUA 201110).

De Breul (koetshuis)*

Niet meer te achterhalen... Zal er een klok gehangen hebben in dat torentje van het koetshuis? Dit soort torentjes lijken er stille getuigen van te zijn, maar bewijs was niet te vinden. Overigens ook niet op het hoofdhuis zelf.

Beek en Royen

Vanaf de voor- én achterkant is dit klokje duidelijk te zien.

't Kerckebosch*

Zelfs op zolder is er gezocht of er nog een klokje lag, want als ze op een tekening staat, dan zou ze toch moeten hebben bestaan? We hebben haar niet gevonden, dus alleen deze tekening (van voor 1996) van Chris Schut is mogelijk bewijs dat Kerckebosch een klokje heeft gehad.

Pavia*

Tegenwoordig is hier geen klok meer te vinden en ook niet op die paar oude afbeeldingen die van Pavia bestaan. Toch had Pavia een klok, want die werd gevorderd in maart 1943.

Ze had een diameter van 27 cm. Dan maar een foto uit omstreeks 1900, waar de klok vást al aanwezig was. De tuinen lagen achter het huis, dus vermoedelijk is dat de reden waarom we haar niet op foto's tegenkomen (HUA 15867).

Slot Zeist*

De klok van Slot Zeist werd ook in de oorlog gevorderd en wel op 9 maart 1943. Haar speciale status behoevde haar voor de vernietiging. Vandaag de dag is zij als de uurslagklok boven de wijzerplaat te zien. De klok uit 1505 is een grote dame met haar diameter van 77 cm. Haar opschrift in gotische minuskels luidt:

+ ☼ s • ctus heribertus heischen ich ☼ gregorius van trier
gois mich anno dñi m v^e v ☼

Oftewel: + ☼ s • ctus heribertus heischen ich ☼ gregorius van
trier gois mich anno dñi m v^e v ☼

Stenia*

Op 20 maart 1943 werd dit klokje (samen met die van de burens van Beeklust en De Brink) gevorderd door de Duitsers. Waar het klokje hing is niet terug te vinden en voor zover na te gaan, is ze niet vervangen. Deze foto van de achterkant van Stenia is rond 1905 gemaakt (HUA 94817).

Beeklust*

De laatste foto waarop we het klokje nog op het dak zien, is rond 1923 genomen (HUA 15770). In de beeldbanken bestaan geen foto's van het pand van ná de klokkenvordering in 1943. Zodoende is het niet bekend wanneer de lege klokkenstoel van het dak werd weggehaald. Onderstaande foto werd rond 1902 gemaakt (HUA 15822).

Als u tussen Beeklust en De Brink een paar meter het terrein oploopt, ziet u nog een klok in een klokkenstoel hangen. Omdat deze klok niet in de doelgroep oude klokjes of schaft-klokjes past, vermelden we hier alleen haar aanwezigheid. Door haar opschrift te lezen, leert u meer over haar.

De Brink*

Op De Brink staat boven op het dak een klokkenstoeltje met een minibelletje erin. Hoe de situatie vroeger was is niet duidelijk, alleen is bekend dat de klok gevorderd werd in de oorlog. Het was een flinke dame, haar diameter bedroeg namelijk 35,5 cm.

Schaerwilde (koetshuis)*

Er blijkt geen klok (meer?) aanwezig te zijn in de dakruiter

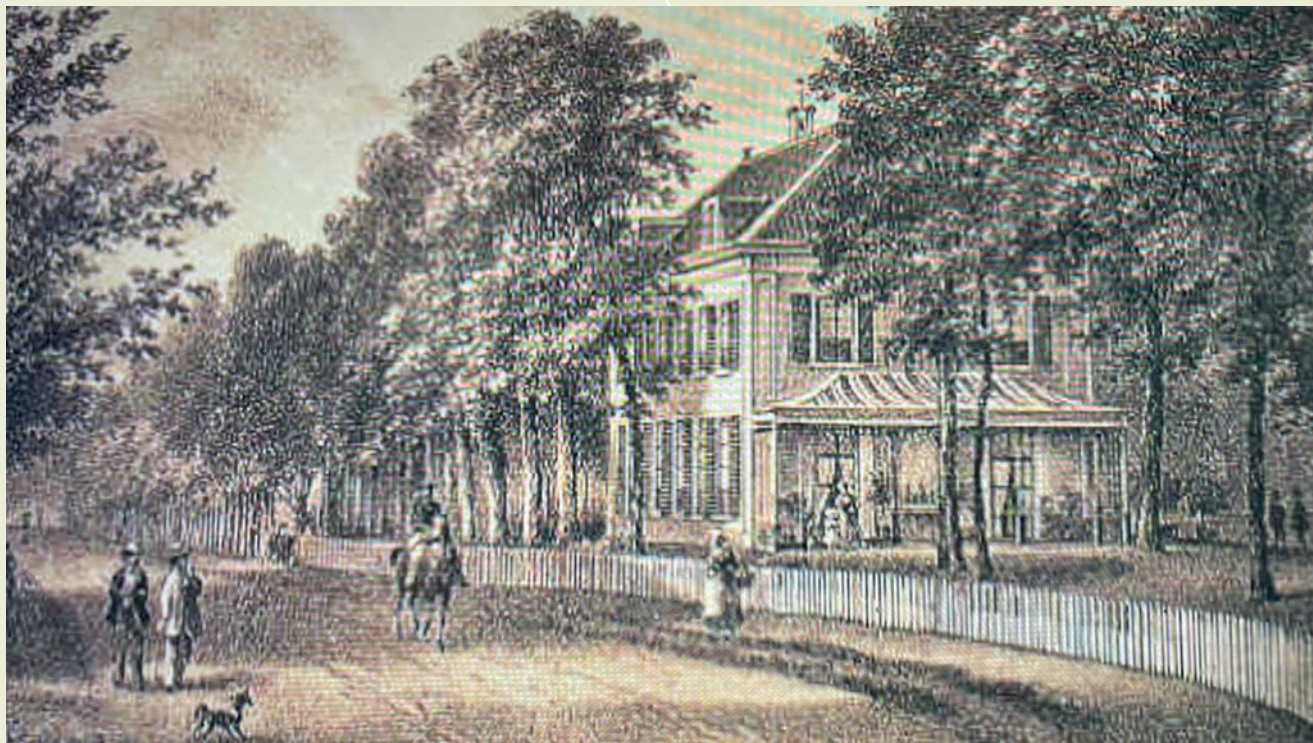
met galmbordjes. Dan is het altijd de vraag of er vroeger wel geluid uit die dakruiter kwam.

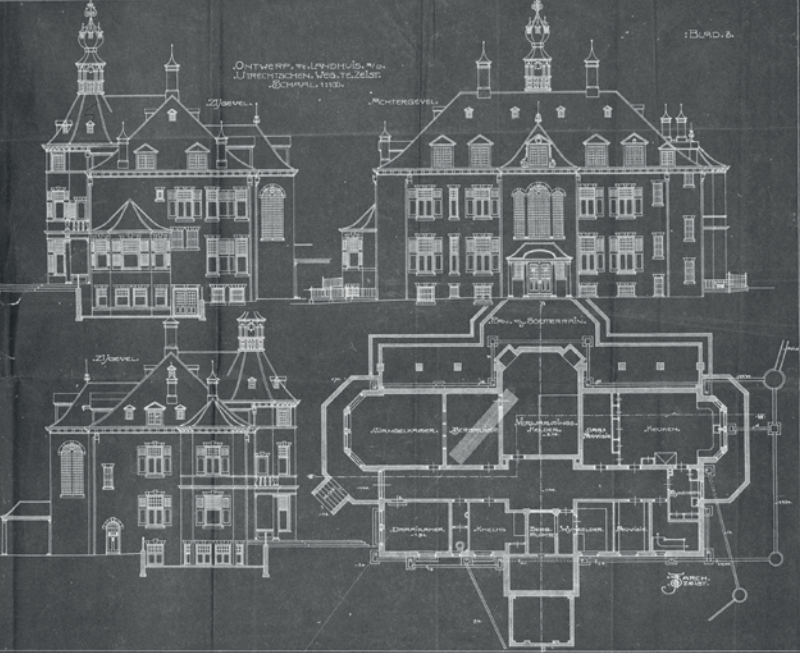
Ma Retraite (Later Huize St Jan)*

Het huis dat P.J. Lutgers tekende in 1868 (HUA 135862) lijkt niet meer op het grote witte symmetrische huis van nu. Ook Ma Retraite (de oorspronkelijke naam) verloor haar klok aan de Duitse oorlogsindustrie. Ze was een kleintje met haar 24 cm, maar toch... Hoogstwaarschijnlijk is het klokje op onderstaande prent dat Lutgers op het dak tekende dus degene die gevorderd werd.

Veldheim*

De toren is onmiskenbaar gemaakt voor een luidklokje, getuige de ontwerptekening, waar zelfs een klokje in is getekend

(RCE 351.761 en 351.762). Maar de toren ziet er, zowel vroeger als nu, anders uit.

In de open lantaarn lijkt er plek voor twee klokjes gemaakt te zijn. Op de foto die rond 1913 is genomen (HUA 15964), lijkt alleen de onderste lantaarn gevuld.

Vollenhoven

Vanaf het fietspad is rechts op het hoofdhuis het oude klokje met luidwielte te zien. Ze werd in 1797 gemaakt. Het andere klokje, de échte schaftklok, hangt op de aanbouw van de orangerie en de tuinmanswoning. Die wordt bewoond en is dus niet te bewonderen (zie foto).

Oostbroek

Op het hoofdhuis is aan de rechterkant het klokkenstoeltje met klokje te zien. De échte schaftklok staat op de orangerie. Een goede plek voor een pauze.

Woonhuis (Holle Bilt 17)*

Dit woonhuis heeft een lege klokkenstoel aan de pui hangen.

Stille getuige...

Houdringe*

Houdringe heeft geen luidklok meer. Ze had er wel een, maar die werd gevorderd in de oorlog. Op deze foto van omstreeks 1905 (HUA 852239) is ze zichtbaar aan de rechtermuur van de toren, direct onder de dakgoot. Het was een oude klok: vervaardigd in 1722 door J.A. de Grave. Ze had een diameter

van 40 cm. Haar opschrift luidde: 'ME FECIT IAN ALBERT DE GRAVE AMSTELODAMI ANNO 1722'. De naam Jan Albert de Grave kwamen we ook al tegen op een klok van Kasteel Maarsbergen.

Jagtlust*

Het huidige gemeentehuis van De Bilt heeft ook een rijke historie. Het werd in 1797 verkocht door Claudia Haasbroek, weduwe van David Hoesch. Jan Wolters van de Poll werd de nieuwe eigenaar. In de notariële akte van deze overdracht wordt het huis uitgebreid beschreven. Op de pagina's 11 en 12 staat: '...boven op het Huijs een nette Tooren met een swaare klok' direct gevolgd door: 'ter zijde van het Huijs een ruijme Tuijnmanswoning voorzien van twee beneden vertreken...' (Bron akte: Utrechts Archief, notarisarchief 34-4 inventarisnummer 2045 akte nr. 139). Helaas zijn uit deze tijd geen afbeeldingen bekend van Jagtlust. Het enige bewijs van deze klok is de genoemde akte (met dank aan Frieda Heijkoop).

voorts gaat men ruyt de gang met een
Luijme Trap na het Eornduijs op
een Jettukadoorde gang, op welken
ende een Seereet, op deere Etage zijn
Ses groote Lameas, waer van twee
behangen en twee denst hier voorzien
met Engelse Schoorsteenen, kasten,
en vanderse Commodeleyten en boren
deere Etage twee ~~Luijme~~ ^{Spaetstele} Sclerfdees
op een denst hier twee Bedsteden
boren op het Huijs een nette Tooren

met een Swaare Klok, ter zyde van
het Huijs een Luijme Tuijnmanswoning
voorzien van twee beneden vertreken,
een Schoorsteen en twee Bedsteden, in
een denst hier twee affgaande in een
Luijme Sclerfde, en een twee de trap
opgaande na een Luijme Sclerfde ter zyde
van het Tuijnman's Sclerfde een Luijme
Koe te Sclerfde Stellinge voor acht Paarden.
In denst steen Ere sien voorts

Steinenburg*

Er is niets meer van te zien, maar Steinenburg had bij de bouw in 1903 drie dakruiters. Eén ervan bestond uit zestien zuiltjes en twee waren van galmbordjes voorzien. Dat is overigens geen garantie (weten we inmiddels) dat er klokjes in hingen... De foto is rond 1917 gemaakt (HUA 8124).

Bartholomeus Gasthuis

Vanaf de stoep aan de overkant van het Gasthuis is deze eeuwenoude schaftklok niet te missen. Elke dag om 12 uur wordt

Bartolomeus door een luider van het Utrechts Klokkenluiders Gilde geluid. U ziet de luider binnen rechts naast de ingang staan. De luiding duurt twee minuten. Deze klok uit 1471 is de op twee na oudste klok van de stad Utrecht.

We hopen dat u fijne fietstochten zult beleven langs deze mooie locaties en haar klokken!

Daniëlle Alexander en Annet Werkhoven